

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
71 – 41/ 15
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Омбудсман
YUCOM | Komitet pravnika
za ljudska prava

Helsinški odbor
za ljudska prava u Srbiji

дел.бр. 24823 датум: 26. 06. 2015.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

**МОНИТОРИНГ УСТАНОВА
У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ
ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ**

Извештај

о посети
ОЗ Нови Сад

Праћење спровођења препорука НПМ

Београд, мај 2015. године

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОСЕЂЕНА УСТАНОВА	ОЗ Нови Сад
РАЗЛОГ ПОСЕТЕ	Праћење спровођења препорука из Извештаја о посети ОЗ Нови Сад Националног механизма за превенцију торутре, бр. 71-77/14 од 30. 12. 2014. године
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана у сарадњи са Покрајинским заштитником грађана – омбудсманом и удружењима грађана, Комитет правника за људска права и Хелсиншки одбор за људска права у Србији, уз учешће спољног сарадника – експерта медицинске струке
ДАТУМ ПОСЕТЕ	15. мај 2015. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је ненајављена.
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	<p>вођа тима: Милош Јанковић, <i>заменик Заштитника грађана</i></p> <p>чланови тима: Јелена Унијат, <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Јелена Јелић, <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Јелена Самарџић, <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Јагода Вјештица, <i>саветница у Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману</i> Нина Јанић, <i>саветница Покрајински заштитник грађана – омбудсман</i> Јелена Мирков Субић, <i>представница Хелсиншког одбора у Србији</i> Катарина Голубовић, <i>представница Комитета правника за људска права</i> Проф. др Ђорђе Алемпијевић, <i>лекар форензичар</i></p>

УВОД

Након посете ОЗ Нови Сад, 6. и 7. октобра 2014. године, Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) је упутио Извештај о посети Заводу (бр. 71-77/14 од 31. 12. 2014. године) са 47 препорука за уклањање утврђених недостатака.

Ради утврђивања поступања по упућеним препорукама НПМ је 15. маја 2015. године поново обавио посету Заводу.

У уводном разговору са руководством Завода истакнуто је да је Завод предузео одређене мере за имплементацију препорука, али да није у могућности да поступи по свим препорукама имајући у виду објективне сметње, чије уклањање не зависи само од поступања Завода. Један од кључних разлога за немогућност поступања по свим препорукама из Извештаја је тај што је у Заводу попуњеност радних места само 39 % од постојећег акта о систематизацији радних места у Заводу. Према важећој систематизацији из 2012. године, у Заводу је предвиђено укупно 214 радних места и према мишљењу запослених Завода овај број је оптималан за обављање свих процеса рада у Заводу. Међутим, у Заводу је тренутно запослено само 130 лица, и то 101 запослени на неодређено и 29 запослених на одређено време. Ових 130 запослених задужени су за чување и бригу за око 500-600 лица лишених слободе. У Служби за обезбеђење од предвиђених 150 радних места, попуњено је свега 73, тако да на једног припадника Службе за обезбеђење долази у просеку око 8 лица лишених слободе. У Служби за опште послове запослено је два правника, тако да на једног правника долази од 250-300 лица лишених слободе, а такође не треба занемарити ни чињеницу да правници у Заводу имају и друга задужења у вези са организацијом и радом Завода. У Здравственој служби поред начелника, који је запослен на неодређено време, раде још два лекара на одређено, којима се уговор о раду продужава на сваких 6 месеци, па се сходно њиховом радно-правном статусу оправдано може начелно поставити питање колико ова два лекара имају капацитета да буду самостални и независни у свом раду. У Служби за третман укупан број запослених је 16, од којих је 9 службеника третмана запослено на одређено време. Од укупног броја запослених у Служби за третман, 6 службеника третмана имају васпитне групе које броје и до 60 осуђених што знатно отежава реализацију и успешност третманског рада. Према наводима начелнице Службе за третман велики проблем представља нерешен радни статус запослених у овој служби, недостатак појединих подзаконских аката¹ од када је почео да се примењује нови Закон о извршењу кривичних санкција, мањак средстава за рад и недостатак простора за рад, Упитник за процену ризичног понашања осуђених који је доста ригидан и рестриктиван и током извршења казне знатно отежава напредовање осуђених у повољнију васпитну групу.

¹ Правилник о третману, програму поступања, разврставања и накнадном разврставању.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О ПОСЕТИ 2014. ГОДИНЕ

1.

УТВРЂЕНО

У притворској јединици ОЗ Нови Сад на једног притвореника долази мање од 8 кубних метара, односно мање од 4 квадратна метра простора, а и постоји одређени број лежајева који се не користе и који онемогућавају коришћење слободног простора.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад обезбедиће у притворској јединици потребан простор за смештај притвореника, тако да на једног притвореника у просторији-спаваоници дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Према наводима начелника Службе за обезбеђење у ОЗ Нови Сад меру притвора издржавају лица са 9 општина, тако да је преоптерећеност притворске јединице и даље присутна. Званичан капацитет притворске јединице је 140 места, а у тренутку посете у Заводу је било 159 притвореника. Међутим, начелник Службе за обезбеђење је навео да је оваква ситуација ипак повољнија од оне од раније када је у Заводу било смештено и по 300 притвореника и када су неки од њих морали да спавају и на поду.

У притворској јединици, две спаваонице најмање површине, капацитета по два лежаја, стављене су ван употребе, с обзиром да не испуњавају стандард у погледу површине за смештај по притворенику. Из свих спаваоница су избачени лежајеви који се не користе чиме је добијен додатни слободни простор.

У спаваоницама је смањен број притвореника по соби, колико је то било могуће, с обзиром на тренутни број притвореника. По спаваоници је у просеку смештено четири до пет притвореника. Упркос учињеном, већина соба својом површином и даље не омогућава да на једног притвореника дође 8 кубних метара простора.

2.

УТВРЂЕНО

У притворској јединици ОЗ Нови Сад не постоји посебна просторија намењена за дневни боравак притворених лица.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће обезбедити да притвореници проводе расположиво време током дана (у преподневним и поподневним сатима) ван просторије – спаваонице, у заједничким просторијама са другим притвореницима са којима им одлуком суда није забрањен контакт.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Према наводима командира притворске јединице ОЗ Нови Сад нема услова да се обезбеди да притвореници један део дана проводе ван просторије-спаваонице, у заједничкој просторији. Пре свега, зато што не постоје технички услови да се таква просторија обезбеди (нема слободних соба довољно великих за ту намену нити места да се нпр. у ходнику озиди додатна соба). Поред техничких услова, сматрају да је отежано спровођење препоруке услед чињенице да је одређени број притвореника у саизвршилаштву.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Управа за извршење кривичних санкција предузеће све расположиве мере како би се обезбедило да притвореници проводе расположиво време током дана ван просторија-спаваоница у заједничким просторијама заједно са другим притвореницима са којима им одлуком суда није забрањен контакт. Имајући у виду да је Европски комитет за спречевање мучења (CPT) током посете Србији 2011. године, упутио препоруку која гласи: „да органи Србије повећају своје напоре на развоју програма активности за осуђена и притворена лица. Циљ би требало да буде да се осигура да обе категорије лица лишених слободу буду у могућности да разуман део сваког дана (осам или више сати) проведу изван ћелија, ангажовани на некој смисленој активности различите природе (рад, образовање, стручно оспособљавање, спорт, тид.).“, наведено поступање било би у складу са упућеном препоруком.

3.

УТВРЂЕНО

У просторијама-спаваоницама у притворској јединици примећена је влага на зидовима.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће у свим просторијама-спаваоницама притворске јединице санирати зидове од влаге и извршити хигијенско кречење.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступа се по препоруци.

Притворска јединица води евиденцију кварова који проузрукују појављивање влаге на зидовима и потреба за санирањем. У разумним роковима врши се отклањање узрока појава влаге, пре свега, поправком сливника и заменом дотрајалих санитарија, уз санирање последица глетовањем делова зидова. Кроз разговор са командиром притвора и притвореницима, као и непосредним увидом и увидом у интерну евиденцију у којој се воде подаци о пријављеним кваровима у притвореничким собама и извршеним поправкама истих, утврђено је да се собе крече чим се пријави да су се на зидовима појавили трагови влаге. Кречење се изврши у року од неколико дана од пријаве.

Влага на зидовима веома је честа појава у притвору, поготово на приземљу, јер су инсталације дотрајале те се деси да се исте загуше на спрату, па вода и влага избијају у притвореничким собама у приземљу. Службено особље чини све што може, са средствима које има на располагању, да санира наступање тежих последица. Према речима запослених, потребно је у потпуности реновирати инсталације у затвору.

4.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад притвореницима нису обезбеђене касете за одлагање личних ствари.

ПРЕПОРУКА

ОЗ у Новом Саду ће притвореницима обезбедити касете за одлагање личних ствари.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

У току је спровођење препоруке.

Према наводима начелника Службе за обезбеђење касете за одлагање личних ствари су поручене, а њихова испорука се очекује до краја године.

Притвореници и даље држе своје личне ствари у кутијама испод кревета или на импровизованим полицама. Према изјави запослених у притворској јединици, Завод нема финансијска средства да обезбеди притвореницима касете за одлагање личних ствари. Од управника затвора нису тражили обезбеђивање касета за одлагање личних ствари притвореника зато што знају да нема средстава за то, па сматрају да такво тражење није сврсисходно.

У женском притворском одељењу постоје старији дрвени ормари, тј. касете где притворенице могу да одложе своје личне ствари. Међутим, притворенице наводе да у њима нема довољно простора.

5.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад у затвореном одељењу осуђеницима није обезбеђена просторија за дневни боравак.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће у оквиру затвореног одељења обезбедити наменску просторију за дневни боравак осуђених са довољним бројем столица и одговарајућим бројем столова, као и техничке услове за коришћење радио и телевизијског програма.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

ОЗ Нови Сад, услед великог броја осуђених лица, није у могућности да спроведе упућену препоруку и да обезбеди у затвореном одељењу просторију за дневни боравак. Свака соба има телевизор и DVD, а Завод је преко кантине омогућио и куповину прикључка за дигитализацију.

Завод се нада да ће се у наредном периоду (доношењем Правилника о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција) смањити ниво попуњености, на који начин би постојала могућност да се поступи по препоруци и обезбеди дневни боравак за осуђена лица.

6.

УТВРЂЕНО

У затвореном одељењу ОЗ Нови Сад на једног осуђеника долази мање од 8 кубних метара, односно мање од 4 квадратна метра простора, а и постоји велики број лежаја који се не користе и који онемогућавају коришћење слободног простора.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад обезбедиће у затвореном одељењу потребан простор за смештај осуђеника, тако да на једног осуђеника у просторији-спаваоници дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

У ОЗ Нови Сад није обезбеђен довољан простор за сва осуђена лица у затвореном одељењу. Завод очекује да ће се у наредном периоду (доношењем Правилника о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција) смањити ниво попуњености капацитета.

7.

УТВРЂЕНО

У затвореном одељењу у ОЗ Нови Сад нема довољан број касета за одлагање личних ствари.

ПРЕПОРУКА

ОЗ у Новом Саду ће осуђенима у затвореном одељењу обезбедити довољан број касета за одлагање личних ствари.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

У току је спровођење препоруке.

Према наводима начелника Службе за обезбеђење касете за одлагање личних ствари су поручене из КПЗ Ниш, а њихова испорука се очекује до краја године.

8.

УТВРЂЕНО

У просторијама-спаваоницама у Павиљону 2 осуђени непушачи су смештени заједно са пушачима.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад неће заједно у исту спаваоницу смештати пушаче и непушаче.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У завореном одељењу забрањено је пушење по спаваоницама. Како одељење нема просторију намењену за пушење, осуђеници пуше у заједничком купатилу.

9.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад хигијена просторија-спаваоница, а посебно мокрих чворова и заједничких купатила, није задовољавајућа.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће спровести расположиве мере и активности у циљу утицаја на осуђене да одржавају личну хигијену, као и хигијену простора у ком бораве, а Завод ће створити услове за одржавање исте омогућавањем неопходних хемијских средстава и опреме.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Током обиласка Завода утврђено је да је хигијена побољшана, а Завод би требало да настави праксу стварања услова за одржавање исте омогућавањем неопходних хемијских средстава и опреме.

10.

УТВРЂЕНО

У појединим просторијама - спаваоницама притворске јединице, заједничка купатила у притворској јединици, заједнички мокри чворови и купатила затвореног и пријемног одељења имају дотрајале санитарне уређаје, а вода из славина и испирача стално цури.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће заменити дотрајале санитарне уређаје у оквиру мокрих чворова и заједничких купатила.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

У току је спровођење препоруке.

Током обиласка Завода утврђено је да су и даље одређени санитарни уређаји дотрајали, а зидови појединих мокрих чворова су влажни и са њих отпада малтер. У притворској јединици, поред редовног отклањања мањих кварова, не врши се замена санитарних уређаја, због недостатка финансијских средстава за набавку санитарних уређаја. Затвор редовно потражује од Управе за извршење кривичних санкција потребне делове или финансијска средства за њихову куповину, али средства за ове потребе нису добијена.

Према службеним наводима, мењање санитарних уређаја и кречење је редовна активност, тако да се очекује да се уређаји промене након јавне набавке, која је у току, као и да се санирају зидови од влаге.

11.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад јеловници нису видно истакнути.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће у трпезарији видно истицати јеловнике најкасније последњег дана у недељи за наредну недељу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

12.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад набавка ствари из кантине омогућена је два пута недељно (уторком и средом), с тим што је уторком могуће купити само ограничене врсте артикала, и то кафу и цигарете.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће лицима лишеним слободе омогућити набавку ствари преко кантине два пута недељно, данима који нису један за другим, и то без ограничења врсте производа које могу купити.

ОЗ Нови Сад ће у заједничким просторијама обезбедити расхладне уређаје за храну (фрижидере), који ће омогућити лицима лишеним слободе да чувају кварљиве прехранбене производе које купују у кантини.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Није поступљено по другом делу препоруке који се односи на то да се у заједничким просторијама лицима лишеним слободе омогуће расхладни уређаји за храну (фрижидере), који ће омогућити лицима лишеним слободе да чувају кварљиве прехранбене производе које купују у кантини.

13.

УТВРЂЕНО

Како би се спречио евентуални унос недозвољених супстанци у Завод, приликом посета у посебној просторији обавезно се врши преглед тела свих посетилаца (тзв. „претрес на голо“).

ПРЕПОРУКА

У ОЗ у Новом Саду лични претрес посетилаца вршиће се у складу са прописима, на начин којим се поштује лично достојанство и чувају личне ствари посетилаца.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Према наводима начелника Службе за обезбеђење и даље се врши претрес свих посетилаца „на голо“, јер уколико би се вршење ове врсте претреса ограничило смо на поједина лица постојала би могућност уношења дроге и других забрањених супстанци и недозвољених предмета у Завод. Ипак, Завод прави и одређене изузетке у овом погледу, па тако уколико је реч о тзв. породичној посети (посета супружника и деце), која се обавља у посебној просторији, онда се претрес на голо не врши.

Такође, током посете, тим НППМ је дошао до сазнања да уколико се приликом претреса посетилаца, било да су у питању редовне посете или посете у посебној просторији, пронађу неки предмети које није дозвољено унети у Завод (нпр. мобилни телефон, слушалице итд.), посета се ускраћује. Према наводима запослених оправдање за овакво поступање је то што су на улазу у Завод истакнута обавештења шта све није дозвољено унети у Завод, а такође посетиоци се и усмено упозоре пре отпочињања претреса које предмете морају да одложе пре посете.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Имајући у виду недовољну регулисаност обављања претреса посетилаца у позитивним прописима, Управа за извршење кривичних санкција би требало да

упути инструкцију свим установама за извршење кривичних санкција о начину обављања претреса посетилаца, односно у којој мери, на који начин и у којим границама ће се обављати претрес посетилаца, узимајући у обзир баланс између безбедности и заштите права на приватност посетилаца.

14.

УТВРЂЕНО

ОЗ у Новом Саду није довољно покривен системом видео надзора.

ПРЕПОРУКА

ОЗ у Новом Саду ће без одлагања предузети мере за бољу покривеност Завода системом видео камера.

Простори који су под видео надзором биће видно обележени.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

У току је спровођење препоруке.

У циљу побољшања система видео-надзора, према наводима начелника Службе за обезбеђење, Завод је за 2015. годину од Управе за извршење кривичних санкција потраживао 2.800.000 динара, али је одобрено само 510.000 динара. Предстоји спровођење процедуре набавки камера, али одобрени износ свакако неће бити довољан за обезбеђење адекватне покривености Завода видео-надзором, јер само једна камера, према наводима запослених, кошта 1200 еура.

Простори који су под видео-надзором и даље нису видно обележени.

15.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад у великом броју просторија за смештај лица лишених слободе не постоје дугмад аларма за позивање страже или су недоступна.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће без одлагања предузети мере да се у свакој просторији за смештај лица лишених слободе опреме тастерима аларма за узбуњивање / позивање страже у случају инцидентних ситуација.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Завод нема финансијска средства да просторије за смештај лица лишених слободе опреме дугмадима аларма за узбуњивање – позивање страже у случају инцидентних ситуација.

16.

Иако Закон о извршењу кривичних санкција не прописује обавезу фотографисања насталих телесних повреда током ванредних догађаја, пракса фотографисања која се спроводи у ОЗ у Новом Саду показала се веома корисном и приликом спровођења дисциплинског поступка према осуђеним лицима, али и као вид заштите у случају да осуђена лица негирају начин настанка повреде који је у вези са ванредним догађајем. Такође, фотографије самих телесних повреда, по речима службеника обезбеђења и управника, могу послужити и у евентуалној заштити запослених у Служби обезбеђења од лажних оптужби на начин настанка повреда.

Имајући у виду наведено, потребно је да се у ОЗ у Новом Саду успостави уједначена пракса фотографисања свих насталих повреда, како оних повреда које су настале у току ванредних догађаја, тако и оних повреда које су настале приликом употребе мере принуде. На тај начин омогућује се и лицима лишеним слободе исти степен заштите у случају да им је право на телесни интегритет угрожен од прекорачене употребе мере принуде.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Према наводима начелника Службе за обезбеђење свим припадницима ове Службе је наложено да фотографишу све настале повреде, како оне повреде које су настале у току ванредних догађаја, тако и повреде које су настале приликом употребе мере принуде, као и повреде које су уочене приликом пријема лица у Завод.

Током посете НПМ на завршном разговору са руководством Завода размотрено је да ли постоји могућност да повреде фотографишу лекари приликом обављања лекарских прегледа. Став НПМ је да би у будућим случајевима било ефикасније да лекари након обављеног лекарског прегледа фотографишу повреде лица лишених слободе.

17.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад поднет је предлог за покретање дисциплинског поступка због угрожавања, оштећења или уништења имовине већег обима, за штету која је процењена на 1900,00 динара.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад неће покретати и водити дисциплинске поступке због угрожавања, оштећења или уништења имовине већег обима када је очигледно да се не ради о имовини веће вредности.

ОЗ Нови Сад ће се без одлагања обратити надлежном министарству ради давања смерница и тумачења прописа у вези процене шта се сматра имовином већег обима.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У циљу поступања по наведеној препоруци, правници Завода су имали консултације са судијом и заузет је став да се под оштећењем или уништењем имовине већег обима подразумева да је настала штета у износу већем од 15.000,00 динара.

Имајући у виду да је током прве посете Заводу уочено да се у Заводу води велики број дисциплинских поступака, НПМ је од начелника Службе за опште послове прибавио податке о дисциплинским поступцима вођеним у 2015. години. Наиме, од почетка 2015. године до дана посете НПМ, вођено је укупно 64 дисциплинска поступка, што је за 50% мање у односу на исти период прошле године, када их је било 128. Од почетка 2015. године у просеку се води 6 дисциплинских поступака месечно.

18.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад просторије које су предвиђене за извршавање дисциплинске мере самице не испуњавају законски стандард.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће извршити адаптацију просторија које у намењене за извршење дисциплинске мере самице у складу са законским стандардима.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Није поступљено по препоруци.**

Просторије које се користе за извршавање дисциплинске мере самице нису адаптиране. Током посете извршено је мерење просторија. Просторија бр. 6 је око 4,1 m², а преостале три просторије су нешто веће, јер имају и одвојен мокри чвор (димензија око 1.5 m²). У већим просторијама се налазе два лежаја („кревет на спрат“). Према наводима службених лица, у просторије са два лежаја се не смешта више од једног лица.

Према стандардима Европског комитета за спречавање мучења (Извод из 2. Општег извештаја *CPT/Inf (92) 3*, тачка 43.) „*Питање шта су то разумне димензије полицијске ћелије (или било којег другог типа смештаја притвореника/осуђеника) је врло сложено. Приликом прављења те процене треба узети у обзир многе факторе. Међутим делегације CPT су сматрале да постоји потреба за основним смерницама у тој области. Тренутно се користи следећи критеријум (који се више сматра за пожељни ниво, а не за минимални стандард) приликом процене полицијских ћелија намењених једној особи за боравак дужи од неколико сати: величине од 7 квадратних метара, са два или више метара од зида до зида, 2,5 метара између пода и плафона.*“

У наведеном контексту важећа је препорука Европског Комитета за спречавање мучења и нељудског или понижавајућег поступања или кажњавања, упућена у Извештају Влади Републике Србије о посети (CPT, фебруар 2011. г, тачка 31.), да „*Просторије за полицијско задржавање морају бити довољно простране. Морају имати најмање 7 квадратних метара ако су намењене за смештај једног лица, односно најмање 4 квадратна метра по особи ако су намењене за смештај више лица.*“

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Просторија бр. 6 не испуњава важећи стандард, у поглеу величине, те се неће користити за спровођење дисциплинске мере упућивања у самицу (или посебне мере усамљења), а преостале три просторије ће се адаптирати (кречење, замена санитарних уређаја и сл.) и у њима ће бити само један кревет.

19.

Потребно је повећати број васпитних група у затвореном одељењу, односно смањити број осуђених по васпитним групама, како би се повећали изгледи за успешну реализацију програма поступања и могућности напредовања у повољнију васпитну групу код сваког осуђеног.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Није поступљено по препоруци.**

Према наводима начелнице Службе за третман број васпитних група у затвореном одељењу остао је исти, односно број осуђених по васпитним групама у Заводу није смањен. Број осуђених по васпитној групи и даље се креће око 40-50 осуђених, а дешава се да се овај број повећава и до иде до 60 осуђених по васпитној групи. До оваквог флукутирања броја осуђених по групама долази због тога што су осуђени у ОЗ у Новом Саду на издржавању кратких казни затвора (до годину дана), па због честих пријема, отпуста и премештања осуђених у друге заводе, групе су некад веће, а некад мање.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКЕ:

Управа за извршење кривичних санкција ће предузети потребне мере како би се повећао број васпитача у Заводу, а Завод се обавезује да упути образложени захтев о потребним радницима.

ОЗ Нови Сад ће образложени захтев доставити Управи за извршење кривичних санкција и Заштитнику грађана.

20.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад запосленима Службе за третман не организују се едукације, семинари и усавршавање из области третманског рада са осуђеним лицима.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће предузети мере и сачинити програм потребне едукације за запослене ангазоване на пословима третмана и ресоцијализације осуђених, а у циљу подизања квалитета васпитног рада усмереног ка што успешнијој реинтеграцији и рехабилитацији осуђених.

ОЗ Нови Сад ће предузети мере како би се обезбедила континуирана едукација за сво особље ангазовано на третманским пословима са осуђенима.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Делимично је поступљено по препоруци.**

Према наводима начелница Службе за третман последња обука је реализована марта 2012. године. Односила се на примену Упитника за процену ризичног понашања осуђених. Међутим, ову обуку нису прошли сви запоселни на третманским пословима, а у међувремену се са њом и престало.

Управи за извршење кривичних санкција Завод је упутио захтев за додатном едукацијом запослених у овој служби, али није било одговора од стране Управе.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Потребно је да Завод сачини програм системске едукације за запослене у Служби за третман који ће проследити Управи за извршење кривичних санкција.

Управа за извршење кривичних санкција ће у складу са процењеним потребама запослених у Служби за третман предузети мере како би се обезбедила едукација запослених у овој Служби.

21.

Служба за третман ће се, у будућем раду приликом дефинисања индивидуалних циљева, првенствено руководити чиниоцима на које осуђени може да утиче и оствари постављене индивидуалне циљеве. Сходно томе, дефинисаће и мерљиве критеријуме на основу којих ће се моћи реално проценити да ли је циљ ипуњен или не.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Начелница службе за третман је навела да код праћења „индивидуалних циљева“ још увек нема јасних и мерљивих критеријума за њихову процену и оцену, већ да сваки Завод индивидуално и појединачно сачињава листу критеријума на основу којих се прати и оцењује реализација сваког циља. Листе за праћење индивидуалних циљева осуђених лица су измењене и у разговору је наведено да се индивидуални циљ осуђених лица прати кроз неки од едукативних програма у који су укључени. Како одређени програми/радионице за поступање према осуђеним лицима у третману нису заступљени у свим заводима и затворима, велики проблем представља и ситуација кад осуђени пређу из једне установе у другу, јер не могу наставити са започетим програмом, већ се настоји да се наставак поступања са осуђеним лицем прилагоди едукативним програмима који постоје у овом заводу.

22.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад не постоје листе праћења групних активности са закључцима реализатора групног рада и коментарима осуђених.

ПРЕПОРУКА

Реализатори радионица ће уредно водити листе групних активности са закључцима и коментарима осуђених на одржану радионице и сачињене листе прилагати у досијее осуђених који су укључени у одређену радионицу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У ОЗ Нови Сад постоје листе праћења групних радионица у које се након сваке одржане радионице уносе општи утисци и коментари васпитача о учешћу осуђеног у одређеној радионици. О одржаним групним активностима, поступајући васпитачи-реализатори радионица воде и евиденције. По завршетку појединих радионица пишу се извештаји о евалуацији едукативне радионице у које се између осталог уносе и оцене осуђених у погледу стручности водитеља радионице, програма едукације и свог учешћа у радионици. **Тим НПМ сматра да је оваква пракса добра и да би евалуацију едукативних радионица требало радити на крају свих радионице, зато што се на тај начин исказује признање осуђенима да и они имају право на мишљење, подстиче њихово учешће у третману чиме се стимулише позитивно понашање што може позитивно да утиче на њихову личност (самопоуздање и самопоштовање), али и на општу климу у затвору.**

Од групних активности у полуотвореном одељењу Завода организују се и реализују: групни рад са зависницима; асертивни тренинг у које је укључено 19 осуђених; психолошко саветовање (10 осуђених), психијатријски третман (6 осуђених); развој самоефикасности за запошљавање (2 осуђена); спорт (2 осуђена) и решавање проблема и доношење одлука (20 осуђених). Све ове групне активности заступљене су и у затвореном одељењу и то: асертивни тренинг (25 осуђених); решавање проблема и

доношење одлука (53 осуђена); развој самоефикасности за запошљавање (6 осуђених); психијатријски третман (51 осуђени); психолошко саветовање (24 осуђена); спорт (24 осуђена); креативна радионица (17 осуђених) и активност социјалне интервенције (13 осуђених).

23.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад не организује се основно и средње стручно образовање, као ни било који други облик обука и курсева за осуђене.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад предузеће мере како би свим осуђенима било омогућено да се укључе у неки вид образовања или стручног оспособљавања, сходно индивидуалним потребама и афинитетима, уз давање приоритета онима који су неписемни и без икаквих стручних квалификација.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Начелница Службе за третман наводи да је код временски кратких казни какве су у ОЗ Нови Сад, организовање и спровођење било ког вида образовања или обуке тешко изводљиво, јер је велика флукуација осуђених, као и да осуђени обично не успеју да обуку испрате до краја, јер им истекне казна па се изгуби мотивисаност за завршетак обуке. Једини вид образовања који се ради је описмењавање осуђених који обично воде поступајући васпитачи.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

НПМ сматра да је и у затворима где се извршавају кратке казне могуће организовати и спровести одређене обуке или курсеве за које није потребно више од неколико месеци.

ОЗ Нови Сад се поново позива да сачини програм потреба осуђених за одређеним обукама и у сарадњи са Управом за извршење кривичних санкција предузме одређене мере како би се осуђенима помогло да овладају одређеним конкретним вештинама док су на извршењу казне.

24.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад мали број осуђених је радно ангажован.

Послови који се нуде у ОЗ Нови Сад, не оспособљавају осуђене за рад и живот на слободи, већ углавном спадају у режијске послове.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад предузеће мере како би обезбедило запошљавање већег броја осуђених и то на пословима који омогућавају оспособљавање осуђених за рад и живот на слободи.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Делимично је поступљено по препоруци.**

Према наводима начелника за обуку и упошљавање укупан број радно ангажованих осуђених у Заводу на дан посете био је 93, што је више у односу на претходну посету, када је било око 65 упуслених осуђених. У полуотвореном одељењу број осуђених упуслених био је 61, од чега је 18 осуђених ангажовано у производњи. То су осуђени који користе ванзаводске погодности, док је 21 осуђени ангажован на економији, бетоњерци, одржавању котланице и у ауто-гаражи. Број радно ангажованих у затвореном одељењу био је 24 осуђених, од којих су 16 упуслени као кувари, док су 16 ангажовани на одржавању просторија затвореног одељења (редари). Осуђени се не ангажују сваки дан, већ у зависности од потребе за послом, њиховог тренутног здравственог стања, временских прилика и сл., а исплате се врше сразмерно сатима проведеним на радном месту.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

На основу претходно наведеног, а имајући у виду упућену препоруку може се закључити да у Заводу и даље постоји мала понуда послова и немогућност за већу упусленост осуђених лица, те је потребно да Завод предузме даље активности у циљу омогућавања веће упуслености осуђених.

25.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад, у време атмосферских падавина, битно је отежано остваривање права осуђеника затвореног одељења на време на свежем ваздуху, јер простор за шетњу у затвореном одељењу Завода нема надстрешницу.

ПРЕПОРУКА

У простору за време на свежем ваздуху (шетњу) затвореног одељења ОЗ Нови Сад поставиће се надстрешница димензија подобних да се сва лица која су изведена у шетњу заклоне од атмосферских падавина.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Делимично је поступљено по препоруци.**

У оквиру простора за шетњу, предвиђеног за осуђена лица из затвореног одељења, налази се терен и справе за вежбање, које су прекривене надстрешницом. Међутим, постојећа надстрешница није димензија подобних да се сва лица која су изведена у шетњу заклоне од атмосферских падавина.

26.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад, у време атмосферских падавина, битно је отежано остваривање права притвореника на време на свежем ваздуху, јер простори за шетњу Завода немају надстрешницу.

ПРЕПОРУКА

У просторима за време на свежем ваздуху (шеталишта) притворске јединице ОЗ Нови Сад поставиће се надстрешнице димензија подобних да се сва лица која су изведена у шетњу заклоне од атмосферских падавина.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Шеталиште намењено женском одељењу притвора има надстрешницу. У радионици ОЗ Нови Сад направљена је нова надстрешница, која ће се ускоро бити постављена у оквиру шеталишта намењеном притвореницима. Ову информацију потврдили су и притвореници.

27.

УТВРЂЕНО

У притворској јединици ОЗ у Новом Саду притвореници на свежем ваздуху проводе највише један сат дневно.

ПРЕПОРУКА

Притвореницима у ОЗ у Новом Саду ће се омогућити да на отвореном проводе најмање два сата дневно.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Трајање времена за шетњу у мушком одељењу је продужено на 1,5 сат. Женама које се налазе у притворској јединици омогућено је да на отвореном проводе по 3-4 сата дневно.

28.

УТВРЂЕНО

У ОЗ у Новом Саду не постоји посебан простор у затвореном (теретана) опремљен справама за вежбање и намењен за физичке активности осуђених и притворених лица.

ПРЕПОРУКА

У ОЗ у Новом Саду обезбедиће се посебан простор (теретана), опремљен справама за вежбање, намењен за физичке активности осуђених и притворених лица у време атмосферских падавина.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Завод нема могућности да оформи посебан простор у затвореном (теретану), опремљен справама за вежбање, намењен за физичке активности осуђених и притворених лица у време атмосферских падавина.

29.

УТВРЂЕНО

У ОЗ у Новом Саду не постоје могућности за бављење физичким активностима на отвореном осуђених у затвореном одељењу и притворених лица, јер не постоје справе за вежбу на отвореном.

ПРЕПОРУКА

У ОЗ у Новом Саду, у складу са могућностима Завода, простор намењен за шетњу осуђених из затвореног одељења и притворених лица опремиће се справама за вежбање.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено по препоруци.

Тренутно су у фази израде справе за вежбање које су намењене за притворена лица. Поставиће се у дворишту намењеном за шетњу притворених лица и биће прекривене надстрешницом. О припремама за извршење препоруке притвореници су обавештени.

30.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад учешће у литералној, драмској, ликовној и музичкој секцији није омогућено свим осуђенима, већ зависи од постављених индивидуалних циљева.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће у свом будућем раду омогућити слободно учешће у литералној, драмској, ликовној и музичкој секцији или било којој другој активностима свим заинтересованим осуђенима, без обзира да ли им је индивидуалним циљем одређено учешће у овим активностима или не.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Према наводима начелнице Службе за третман, у затвореном одељењу у креативну радионицу укључено је 17 осуђених којима је кроз индивидуални циљ одређено учешће у ликовној, музичкој или литералној секцији. Дешава се да осуђени буду укључени у више секција. Број осуђених по секцији варира, јер се дешава да осуђени одустану или изостану са секције, при чему су у обавези да доставе оправдање о разлогу одсуствовања. Сви заинтересовани осуђени и осуђени код којих се препознат таленат укључују се у неку од секција. Такође, у затвореном одељењу заступљена је и спортска секција у коју је укључено 24 осуђених. У полуотвореном одељењу, осуђени се обично радно ангажују, а слободно време сами структурирају и организују. Уколико неки осуђени испољи таленат за одређену област, са њим се ради индивидуално.

31.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад примерци ЗИКС-а и подзаконских аката не постоје на енглеском језику.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад предузеће мере како би свим лицима лишеним слободе на језику који разумеју били доступни примерци прописа којима је регулисано извршење кривичних санкција.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Управа за извршење кривичних санкција још увек није послала ЗИКС и подзаконске акте преведене на енглески језик и језике националних мањина. Завод је једино омогућио да се релевантни прописи на српском језику штампају и деле лицима лишеним слободе и на ћириличном и на латиничном писму.

32.

УТВРЂЕНО

Посете притвореницима у Окружном затвору у Новом Саду у просеку трају око 30 минута.

ПРЕПОРУКА

У ОЗ у Новом Саду ће се омогућити да посете притвореницима трају најмање сат времена, као што је одређено важећим прописима.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Посете и даље трају 30 минута (4 пута недељно). Образложење запослених је да се време трајања посета уподобљава времену предвиђеном за посете (од 07 часова до 19 часова) као и чињеници да се посетиоци опредељују за поподневне посете, а да се пријава посета врши до 15.30 часова. Имајући у виду бројност посета, оне су ограничене на пола сата, како би се свим посетиоцима омогућила посета. Такође, време посета немогуће је продужити и због недовољног броја запослених у служби обезбеђења. Према речима командира притворске јединице у овом тренутку недостаје најмање 70 стражара. У више наврата је тражено од Управе за извршење кривичних санкција да се одобри запошљавање нових људи, али је одобрење изостало.

У погледу времена трајања посета притвореници посебно имају примедбе на то што се особама које долазе са велике удаљености у посету (нпр. Ријека, Р. Хрватска; Бања Ковиљача, Лесковац) не омогућава да она траје сат времена.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Завод ће створити услове да посете притвореника трају сат времена.

Управа за извршење кривичних санкција ће створити услове да се у Заводу запосли број припадника Службе за обезбеђење који тренутно недостаје, а Завод се обавезује да упути образложени захтев о потребним радницима.

ОЗ Нови Сад ће образложени захтев доставити Управи за извршење кривичних санкција и Заштитнику грађана.

33.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад осуђенима се не омогућују посете у посебној просторији једном у два месеца.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад омогућиће свим осуђенима посете у посебној просторији једном у два месеца.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступа се по препоруци.

Према наводима начелнице Службе за третман, осуђенима у затвореном одељењу омогућују се посете у посебној просторији једном у два месеца. Пошто је већина осуђених у затвореном одељењу и даље постоји велика заинтересованост за ове посете, па се по потреби користи и алтернативна просторија како би се испоштовало право осуђених на овај вид посете. Није било жалби на осуђених на остваривање права на посете у посебној просторији.

34.

УТВРЂЕНО

Просторија за посете блиских лица делује неодржавано, са креветом који је стар и дотрајао, и купатилом у запуштеном стању и хигијенски неодржавано.

Просторија за посете блиских лица није прилагођена у за посете и боравак деце.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће просторију за посете блиских лица опремити додатним елементима (сто, столица, фотеље и сл.) и редовано одржавати хигијену собе и купатила.

ОЗ Нови Сад ће просторију за посете блиских лица прилагодити и за посете деце.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Просторија за посете блиских лица опремљена је столом и столицама, новим креветом и душецима, а зидови су окречени и украшени сликама. Санитарни уређаји у купатилу су исправни, а хигијена је задовољавајућа.

35.

УТВРЂЕНО

У ОЗ Нови Сад хигијенски пакети немају адекватан садржај сходно потребама жена, односно не садржи хигијенске улошке.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Нови Сад ће садржај хигијенских пакета прилагодити потребама жена.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У хигијенским пакетима се обезбеђују хигијенски улошци за жене што је потврђено увидом у евиденцију садржине уручених хигијенских пакета. Евиденција садржи датуме пријема пакета и потписе притвореника који примају пакете. Такође, поступање по препоруци потврдиле су притворенице.

36.

УТВРЂЕНО

У Заводу није обезбеђено континуирано присуство лица са здравственом квалификацијом. Ангажован је неуропсихијатар, али његово присуство од највише два дана месечно (по 4 сата недељно) није довољно имајући у виду капацитет Завода и актуелну заузетост.

ПРЕПОРУКА

Завод ће запослити довољан број медицинских техничара како би се обезбедило континуирано (радним даном, викендима и државним празником) - 24 сатно - присуство најмање једног лица се медицинском квалификацијом у Заводу.

Завод ће обезбедити присуство лекара специјалисте психијатрије (или неуропсихијатрије) најмање два пута током недеље, сваки пут најмање по четири сата, како би се уз континуирано учешће овог специјалисте у мултидисциплинарном тиму обезбедио интегрисани приступ у здравственој заштити.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Према наводима службених лица, у Заводу и даље није обезбеђено континуирано присуство лица са здравственом квалификацијом. Нису попуњена два радна места према постојећој систематизацији за Службу за здравствену заштиту и то: радно место једног доктора медицине и једног (главног) медицинског техничара.

Реорганизацијом радног времена медицинских техничара у односу на претходну посету НППМ, која је реализована у октобру 2014. године, обезбеђено је веће присуство медицинских техничара викендима и у дане државних празника. Дакле, сада медицински техничари у Заводу раде у следећим сменама:

- **Радни дан:** од 07,00-15,00 часова (више извршилаца) и од 12,00-20,00 часова (један извршилац)
- **Викендима и у дане државних празника:** од 07,00-19,00 часова (један извршилац)

Упркос извршеној унутрашњој прерасподели постојећег кадра радним данима у времену од 20,00 часова, до 07,00 часова наредног дана, а викендима један сат дуже (од 19,00 часова), у Заводу није обезбеђено присуство лица са здравственом квалификацијом.

С друге стране, према наводима начелника Службе за здравствену заштиту, нови распоред рада медицинских техничара отворио је други проблем. Наиме, када медицински техничар дежура током викенда (или државног празника), с обзиром на то да не може добити новчану накнаду, добија компензацију у виду слободних дана и то тако што за сваки проведени час прековременог рада бива ослобођен 1,5 часова редовног рада. Другим речима то значи да нпр. када један медицински техничар ради у дане викенда он/она оствари 24 сата ефективног рада чиме стиче право на 36 слободних сати, што је практично 4½ радна дана. У оваквој ситуацији, када медицински техничари користе стечене слободне дане отежано се током радних дана организују активности Службе за здравствену заштиту због ове врсте одсуствовања са посла.

Што се тиче радног ангажмана и присуства психијатра у Заводу, ситуација је непромењена, јер овај лекар у Завод долази једном недељно, а по речима начелника Службе за здравствену заштиту, борави у Заводу од 1-3 сата и за то време обави у просеку око 20 прегледа. Завод није био у могућности да повећа присуство психијатра из финансијских разлога, јер се плаћање хонорара за рад овог специјалисте (као и

осталих специјалиста – консултаната који по уговору о делу долазе у Завод) врши из буџета Завода.

Увид у документацију:

Извршен је увид у две књиге протокола специјалистичких прегледа и то: (1) Књигу која је вођена за период од 28.5.2013.г. до 15.4.2015.г. и (2) Књигу која се води од 16.4.2015.г.

У овом протоколу се евидентирају сви специјалистички лекарски прегледи консултаната који по уговору долазе у Завод различитом динамиком ради пружања услуга. Издвојени су прегледи које је обавио психијатар, па је установљена следећа динамика посета (наведени су дани у месецу, а у загради број евидентираних прегледа за тај дан):

ОКТОБАР 2014.: 1. (30), 8. (32), 14. (17), 22. (17) и 29. (20).

НОВЕМБАР 2014.: 12. (29), 19. (25) и 26. (18).

ДЕЦЕМБАР 2014.: 3. (16), 10. (15), 17. (13), 24. (18) и 30. (22).

ЈАНУАР 2015.: 14. (19), 21. (19), 28. (22) и 30. (10).

ФЕБРУАР 2015.: 12. (36) и 25. (20).

МАРТ 2015.: 4. (13), 9. (11), 18. (13) и 25. (17).

АПРИЛ 2015.: 1. (20), 8. (19), 15. (23), 17. (22) и 29. (20).

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

У Заводу и даље није обезбеђено континуирано присуство лица са здравственом квалификацијом. Ангажован је неуропсихијатар, али његово присуство од два до пет пута месечно (по 4 сата по посети), дакле на месечном нивоу од 1 до 2 ½ радна дана, није довољно имајући у виду капацитет Завода и актуелну заузетост.

Управа за извршење кривичних санкција ће обезбедити услове да се у Заводу запосли довољан број медицинских техничара како би се обезбедило континуирано (радним даном, викендима и државним празником) – 24 сатно – присуство најмање једног лица се медицинском квалификацијом у Заводу, а Завод се обавезује да упуту образложени захтев о потребним радницима.

ОЗ Нови Сад ће образложени захтев доставити Управи за извршење кривичних санкција и Заштитнику грађана.

Такође, с обзиром на то да, према наводима службених лица Завод нема финансијских могућности да се додатно ангажује психијатар како би се обезбедило присуство овог специјалисте у Заводу два пута недељно по пола радног дана (сваки пут најмање по четири сата), односно у најмање осам термина током месеца, Управа за извршење кривичних санкција ће са Заводом обезбедити неопходне материјалне и друге потребне услове за поступање по овој препоруци, а како би се континуираним учешћем психијатра у мултидисциплинарном тиму Завода обезбедио интегрисани приступ у здравственој заштити.

37.

УТВРЂЕНО

Књига повреда се не води систематично, а у њој се не евидентирају подаци од прегледаног лица о начину настанка повреда, као ни лекарски закључак о начину настанка повреда.

ПРЕПОРУКА

Лекари у Заводу ће одмах у постојећој евиденцији – Књизи повреда почети да региструју податке од прегледаног лица о начину настанка повреда и свој (лекарски) закључак о начину настанка повреда.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У књизи повреда се региструју подаци од прегледаног лица о начину настанка повреда и у већем броју случајева лекарски закључак о начину настанка повреда.

Међутим, према речима начелника Службе за здравствену заштиту, од 23. фебруара 2015. године не води се јединствена књига повреда, већ се у Заводу, у свакој амбуланти, дакле на три места, воде посебне књиге „Евиденција повреда, самоповређивања, гутања страног тела и опекотина“. Овакав начин евидентирања, по наводима начелника Службе за здравствену заштиту био је сугерисан од унутрашњег надзора који је спровела Управа за извршење кривичних санкција. Иначе, до 23. фебруара 2015.г. постојала је јединствена евиденција повреда за Завод, а књига за ту евиденцију била је у употреби од 09. априла 2013. године.

Увид у документацију

Извршен је увид у књиге „Евиденција повреда, самоповређивања, гутања страног тела и опекотина“ па је утврђено следеће:

- У амбуланти одељења „ПРИТВОР“ евидентирано је у марту 3, у априлу 7, а у мају 5 случајева повређивања. Издвојена су два догађаја од 29. априла и од 01. маја 2015. године у којима су евидентирани по две особе, а као разлог повређивања наводи се „гуча“.
- У амбуланти одељења „СУДСКО ОДЕЉЕЊЕ“ евидентирано је од 23. фебруара 1, у марту 6, априлу 9, а у мају 2 случаја повређивања.
- У амбуланти одељења „НОВА ЗГРАДА“ евидентирано је у од 23. фебруара 1, у марту 2, априлу 1, а у мају 3 случаја повређивања.

На основу извршеног увида у све три свеске у којима се води евиденција о повредама утврђено је да случајеви нису нумерисани консекутивно, а подаци се евидентирају у слободном формату, односно нема рубрика којима би уједначавали уписани подаци. Такође, у појединим свескама случајеви нису уписани хронолошким редом према датуму повређивања.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Учињен је напредак у евидентирању садржаја у књизи повреда. У постојеће евиденције потребно је увести рубрике и то најмање: редни број (уписивати консекутивне бројеве од почетка календарске године), датум и време (час и минут) прегледа, име и презиме пацијента, анамнестичке податке о начину на који је повреда настала (према исказу пацијента), лекарски налаз, оцену повезаности између навода о начину настанка повреда и установљеног налаза, напомену и потпис лекара који је извршио преглед.

38.

УТВРЂЕНО

Периодичне извештаје о здравственом стању лица лишених слободе управнику лекар није достављао од априла 2013. године.

Лекар не подноси управнику налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима лица на издржавању казне затвора.

ПРЕПОРУКА

Лекар у Заводу ће управнику у писменој форми подносити периодичне извештаје о здравственом стању осуђених и давати налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима осуђених. Копије датих писаних препорука чуваће се у Служби за здравствену заштиту.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Лекар у Заводу је управнику у писменој форми поднео у два наврата – 05. децембра 2014. године и 05. маја 2015. године - периодичне извештаје о здравственом стању осуђених и дао је налазе и препоруке о хигијенском санитарним условима у Заводу. Копије датих писаних препорука чувају се у Служби за здравствену заштиту и стављене су на увид.

Међутим, лекар Завода није управнику у писаној форми поднео налаз и препоруке у вези са неопходним физичким активностима осуђених.

39.

УТВРЂЕНО

Приликом посете, на основу непосредних запажања лекара – члана мониторинг тима, као и на основу изјаве службених лица произилази да у амбуланти Завода недостају: неуролошки чекић и лампа и апарат за давање кисеоника са боцом. Такође, према наводима службених лица потребно је набавити опрему за инхалациону терапију и дефибрилатор.

ПРЕПОРУКА

Завод ће обезбедити сву сада недостајућу опрему. Такође, Завод ће размотрити могућност за набавку остале опреме на чији су недостатак указала службена лица.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Начелник Службе за здравствену заштиту обавестио је тим Националног механизма за превенцију да од Градске управе Града Новог Сада – Секретаријата за здравство Завод примио као донацију у марту 2015. године један стационарни дефибрилатор и да је овај медицински уређај постављен у амбуланти Одељења притвора. Такође, на основу личних контаката Заводу су дониране две ваге са висиномерима. Међутим, никаква друга медицинска опрема није набављена.

Указано нам је на то да је Завод у годишњим требовањима за 2014. и 2015. годину, која су упућена Управи за извршење кривичних санкција у одговарајућем року пре истека 2013., односно 2014. године, респективно, навео у „листи приоритета“ опрему за коју је Национални механизам за превенцију, у својој претходној посети октобра 2014. године утврдио да недостаје у Заводу.

У Листи приоритета медицинско-техничке опреме за 2014. годину наведено је следеће: ЕКГ апарат троканални; вага са висиномером; неуролошки чекић; негатоскоп 93x43 цм; спекулум за нос по Хартману; дерматоскоп; Амбу балон сет (сет маска + балон); сет за реанимацију - торба за хитне интервенције; гумени прекривач за отоман за прегледе; бубрежњак метални; апарат за мерење ТА живин; дрвене штаке; добош за стерилизацију Ф 140x140; касета за икструменте 200x100x60мм; суви стерилизатор; Жанетова бризгалица; и апарат за ШУК.

У Листи приоритета медицинско-техничке опреме за 2015. годину наведено је следеће: ЕКГ апарат троканални; вага са висиномером; неуролошки чекић; негатоскоп 93x43цм; спекулум за нос по Хартману; дерматоскоп; Амбу балон сет (сет маска + балон); сет за реанимацију - торба за хитне интервенције; гумени прекривач за отоман за прегледе; бубрежњак метални; апарат за мерење ТА живин; дрвене штаке; добош за стерилизацију Ф 140x140; касета за икструменте 200x100x60мм; суви стерилизатор; Жанетова бризгалица; апарат за ШУК; боца са косеоником; металне касете за

инструменте; инструменти за мале хируршке интервенције (маказе, пинцете, пеани); комплекси стоматолошких инструмената; стетоскоп; и отоскоп.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Управа за извршење кривичних санкција ће у остављеном року доставити Националном механизму за превенцију план набавке опреме означене у „листи приоритета“ коју је Завод доставио Управи у годишњим потребама за 2014. и 2015. годину и то тако што ће Управа јасно навести рокове у којима ће се реализовати набавка.

40.

УТВРЂЕНО

У обрасцу „Лист општег лекарског прегледа“, у поглављу 5. које је предвиђено за евидентирање „садашње болести и објективног прегледа при пријему“, у подпоглављу „Објективни преглед“ штампан је текст који подразумева нормалан налаз чиме се исти прејудицира, а лекару отежава да у складу са објективно установљеним медицинским чињеницама, уписује налаз који одступа од нормалног.

ПРЕПОРУКА

Окружни затвор у Новом Саду ће изменити образац „Лист општег лекарског прегледа“, у поглављу 5. које је предвиђено за евидентирање „садашње болести и објективног прегледа при пријему“, у подпоглављу „Објективни преглед“ на тај начин што ће из обрасца уклонити штампани текст који подразумева и прејудицира нормалан налаз.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Образац „Лист општег лекарског прегледа“ није измењен, а у поглављу 5. овог обрасца, које је предвиђено за евидентирање „садашње болести и објективног прегледа при пријему“, у подпоглављу „Објективни преглед“ и даље се налази штампани текст који подразумева и прејудицира нормалан налаз.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Окружни затвор у Новом Саду ће изменити образац „Лист општег лекарског прегледа“, у поглављу 5. које је предвиђено за евидентирање „садашње болести и објективног прегледа при пријему“, у подпоглављу „Објективни преглед“ на тај начин што ће из обрасца уклонити штампани текст који подразумева и прејудицира нормалан налаз.

41.

УТВРЂЕНО

Редовни (периодични) прегледи лица лишених слободе се не обављају.

ПРЕПОРУКА

С обзиром на то да је лекар у заводу дужан да управнику завода у писменој форми подноси периодичне извештаје о здравственом стању осуђених, а како би се утврдило здравствено стање лица лишених слободе, неопходно је обављати њихове периодичне лекарске прегледе. Стога, имајући у виду расположиве професионалне ресурсе у Служби за здравствену заштиту у Заводу ће се израдити план и приступити редовним (периодичним) прегледима лица лишених слободе.

Ови прегледи морају минимално садржати елементе првог лекарског прегледа, а по

потреби, у складу са здравственим стањем осуђеног лица, предузеће се и друге потребне мере.

У вези са налазима установљеним при редовном (периодичном) прегледу у писменој форми ће се известити управник завода.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту разлози за непоступање по препоруци су недовољан број запослених у Служби за здравствену заштиту, као и недовољан број запослених у Служби за обезбеђење да би се организовао редовни (периодични) преглед лица лишених слободе.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Поново се указује Заводу да је неопходно обављати периодичне лекарске прегледе лица лишених слободе како би се утврдило њихово здравствено стање, а имајући у виду да је лекар у заводу дужан да управнику завода у писменој форми подноси периодичне извештаје о здравственом стању осуђених.

Национални превентивни механизам прихвата објашњење да постоје објективне околности – недостатак кадра, на шта је у претходним извештајима о посетама Заводу указивано – али истовремено сматра да постојеће околности не ослобађају Завод обавезе да организује и спроводи периодичне лекарске прегледе лица лишених слободе. Стога се Завод поново позива да, имајући у виду расположиве професионалне ресурсе у Служби за здравствену заштиту и другим службама чије је учешће неопходно у реализацији периодичне лекарске прегледе лица лишених слободе, изради план и приступити редовним (периодичним) прегледима лица лишених слободе.

42.

УТВРЂЕНО

Анализом медицинске документације за осуђеног Б. А. као и његовим непосредним прегледом који је учинио експерт тима Националног механизма за превенцију – специјалиста за судску медицину, утврђено је да су телесне повреде углавном описане у лекарском извештају, а у вези са првим лекарским прегледом који је извршен након примене средства принуде. Међутим, бројност, опсежност, локализација, распоред и карактер установљених повреда код осуђеног упућују на закључак да је при примени средстава принуде дана 07. октобра 2014. године коришћена непропорционална сила која није имала за циљ савладавање отпора осуђеног, већ је у конкретном случају примена силе имала обележја намерног наношења телесних повреда.

ПРЕПОРУКА

Лекар у Заводу ће без одлагања у свим случајевима телесног повређивања, без обзира на то под којим околностима је дошло до повређивања, у прописаној медицинској документацији, у складу са правилима медицинске струке детаљно описати све телесне повреде.

Управник Завода ће без одлагања предузети мере да се сваки случај примене средстава принуде анализира на основу потпуне медицинске документације како би се на несумљив начин утврдило да ли је коришћена минимална сила у датим околностима, односно како би се утврдило да ли је примена средстава принуде коришћена као прилика да се лице лишено слободе казни. У вези са тим, управник Завода ће обезбедити:

(1) обуку за припаднике Службе обезбеђења о безбедним техникама за физичко

спутавање уз минимално коришћење силе;

(2) упозорити све запослене у Заводу да коришћење средстава принуде изван прописима утврђених оквира, било да је у питању непропорционално коришћење средстава принуде или њихово коришћење у сврху кажњавања лица лишеног слободе предствала злостављање, те да овакви случајеви подлежу дисциплинској и кривичној одговорности за службена лица;

(3) за конкретни случај осуђеног Б. А. предузети мере против службених лица из своје надлежности у вези са препоруком под тачком 2, и обавестити надлежно јавно тужилаштво.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

Лекар у Заводу у свим случајевима телесног повређивања у медицинској документацији детаљно бележи и описује све телесне повреде.

У Извештају о употреби мера принуде управник Затвора је оценио да је примена мера принуде у наведеном случају била оправдана, а овај Извештај је достављен Управи за извршење кривичних санкција.

Одељење за надзор Управе за извршење кривичних санкција је обавило редован надзор над радом Завода, приликом ког је утврђено да у протеклом периоду није било неправилности приликом употребе средстава принуде.

Током посете обављен је разговор са Б.А. који се од октобра прошле године налази у Одељењу појачаног надзора. Овај осуђени је током разговора изјавио да је према њему коректно поступано и није имао примедбе на службенике Завода.

43.

УТВРЂЕНО:

У Заводу се око 20% претходно заказаних прегледа (које је уобичајено потребно заказати око 30-45 дана унапред) не реализује због недовољног броја службених лица у Заводу и/или недовољног броја возила за спровод.

ПРЕПОРУКА:

Окружни затвор Нови Сад ће обезбедити благовремено спровођење лица лишених слободе на заказане специјалистичке прегледе и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту овај проблем је и даље присутан у Заводу. Иако Служба за здравствену заштиту благовремено, на касније у петак доставља Служби за обезбеђење списак планираних специјалистичких прегледа ван Завода за наредну недељу у којем су наведени по датумима име лица лишеног слободе – пацијента који има заказан преглед, здравствена организација у којој је преглед заказан, име и специјалност лекара као и време заказаног прегледа и даље се сви заказани прегледи не реализује због недовољног броја службених лица у Заводу и/или недовољног броја возила за спровод.

Увидом у Списак планираних специјалистичких прегледа ЛЛС ван установе за период од 18.05.-22.05.2015. године види се да је заказано од 1-3 прегледа дневно.

Извршен је увид и у службена белешку начелника Службе за обезбеђење од 28.04.2015.г. у којој надзорник Михајловић Милан обавештава о околности „неизвођења

притворених Р.К. и К.Г. у градску болницу“. Наводи се даље да је „по плану спроводничке службе било 8 судова у Новом Саду, 3 суда ван Новог Сада и 4 градске болнице. Због великог броја извођења и малог броја припадника службе за обезбеђење, нисам био у могућности да организујем извођење притворених Р.К и К.Г. у градску болницу“.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Завод се поново позива да обезбеди благовремено спровођење лица лишених слободe на заказане специјалистичке прегледе и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода.

Такође, Завод ће у остављеном року за одговор доставити Националном механизму за превенцију извештај о броју (а) планираних и (б) реализованих спровода за период 01. јануар 2015. године – 31. мај 2015. године и то за сваки месец посебно. У извештају ће дати по месецима број планираних и реализованих спровођења лица лишених слободe ван Завода по следећим основима: (1) спровођење на суд; (2) спровођење на специјалистичке прегледе и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода; (3) спровођење ради премештаја у друге заводе за извршење кривичних санкција; (4) остало разлози за спровођење.

44.

УТВРЂЕНО

У Окружном затвору Нови Сад се не обављају стоматолошки периодични прегледи, а интервенције се углавном сводe на вађење зуба.

ПРЕПОРУКА

У Окружном затвору Нови Сад обављаће се редовни стоматолошки периодични прегледи у периодима не дужим од 12 месеци, а стоматолошке интервенције се неће сводити углавном на вађење зуба, већ и на поправку, односно пломбирање, као и на друге стоматолошке услуге.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Делимично је поступљено по препоруци.

У Заводу се и даље не обављају редовни стоматолошки периодични прегледи у периодима не дужим од 12 месеци. Начелник службе за здравствену заштиту истиче да је лицима лишеним слободe омогућено да о свом трошку у Завод доведу стоматолога по избору који ће извршити интервенцију.

Стоматолог који је запослен у Заводу актуелно је у могућности да пружа само поједине услуге без наплате, а то су прегледи, вађење зуба, као и већи број углавном хитних интервенција. Међутим, интервенције које подразумевају постављање пломби и ендодонтски третман нису доступне без накнаде. Поступајући по препоруци датој након претходне посете управник Завода донео је дана 15. фебруара 2015. Одлуку о висини накнаде за стоматолошке услуге у Окружном затвору у Новом Саду. Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту ова одлука је крајем фебруара 2015. године достављена на сагласност Управи за извршење кривичних санкција, али до дана контролне посете Управа није званично обавестила Завод о томе да ли је сагласна или није сагласна са овом Одлуком. С обзиром на овакво стање ствари, иако стоматолог у Заводу има услове да пружа пуну палету услуга и даље су доступне само услуге које се врше без наплате.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

У Заводу ће се обављати редовни стоматолошки периодични прегледи у периодима не дужим од 12 месеци.

Управа за извршење кривичних санкција ће без одлагања обавестити Окружни затвор у Новом Саду о поступању поводом захтева за давање сагласности на Одлуку о висини накнаде за стоматолошке услуге у Окружном затвору у Новом Саду коју је дана 15.02.2015.г. донео управник Завода.

45.

УТВРЂЕНО

У Заводу су смештени на извршењу казне затвора осуђени са тешким менталним поремећајима², иако у Заводу не постоје одговарајући услови за њихово лечење и третман.

ПРЕПОРУКА

Окружни затвор Нови Сад ће све осуђене са тешким менталним поремећајима без одлагања упутити у Специјалну затворску болницу или у другу одговарајућу здравствену установу.

Особе са тешким менталним поремећајима ће се у будуће смештати у Окружни затвор Нови Сад искључиво ако се у Заводу накнадно створе услови за њихово одговарајуће лечење и третман.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Није поступљено по препоруци.

Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту, у Заводу су и даље смештени на извршењу казне затвора осуђени са тешким менталним поремећајима.

Извршен је увид у протокол специјалистичких прегледа па је утврђено да се међу пацијентима које прегледа психијатар налазе и они који према наведеним шифрама дијагнозе имају тешке менталне поремећаје. Илустрације ради:

- под р.б. 195 у протоколу је евидентиран дана 18.2.2015.г. преглед пацијента код којег су шифре дијагнозе Ф29, Ф 18, Ф60.3 и Ф32.1;
- под р.б. 299 у протоколу је евидентиран дана 09.3.2015.г. преглед пацијента код којег је шифра дијагнозе Ф20;
- под р.б.425 у протоколу је евидентиран дана 08.4.2015.г. преглед пацијента код којег је шифра дијагнозе Ф20;
- под р.б. 455 у протоколу је евидентиран дана 13.4.2015.г. преглед пацијента код којег је шифра дијагнозе Ф20;
- под р.б. 459 у протоколу је евидентиран дана 13.4.2015.г. преглед пацијента код којег је шифра дијагнозе Ф23;
- под р.б. 508 у протоколу је евидентиран дана 22.4.2015.г. преглед пацијента код којег је шифра дијагнозе Ф29;
- под р.б. 535 у протоколу је евидентиран дана 29.4.2015.г. преглед пацијента код којег је шифра дијагнозе Ф20.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

У периоду од претходне посете тима Националног механизма за превенцију у Заводу нису створени услови за одговарајуће лечење и третман особа са тешким менталним поремећајима, а присуство психијатра у Заводу је и даље недовољно.

Завод се поново позива да све осуђене са тешким менталним поремећајима без одлагања упутити у Специјалну затворску болницу или у другу одговарајућу здравствену установу и да у остављеном року о поступању по овој препоруци извести Национални механизам за превенцију тако што ће доставити податке –

листу лица лишених слободе са тешким менталним поремећајем (Оболели од хроничног психотичног поремећаја из групе F20 - F29, по Десетој ревизији Међународне класификације болести Светске здравствене организације) са датумом њиховог упућивања у Специјалну затворску болницу или у другу одговарајућу здравствену установу уз навођење податка о установи.

46.

УТВРЂЕНО

У медицинској документацији се не уписује навод повређеног о настанку повреде, нити мишљење лекара о повезаности навода повређеног о настанку повреде и насталих повреда.

ПРЕПОРУКА

У Окружном затвору Нови Сад ће се у медицинској документацији уписивати наводи повређеног о настанку повреде као и мишљење лекара о повезаности навода повређеног о настанку повреде и насталих повреда, а у случају индиција да се са осуђеним поступа насилно, лекар ће одмах писаним путем о томе обавестити управника Завода.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

Извршен је увид у више лекарских извештаја о повредама лица лишених слободе, па је установљено да се уписују навод повређеног о настанку повреде, као и мишљење лекара о повезаности навода повређеног о настанку повреде и насталих повреда.

47.

УТВРЂЕНО

Лекар не подноси управнику налазе и препоруке о побољшању хигијене у Заводу, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве лица лишена слободе.

ПРЕПОРУКА

Лекар ће подносити управнику налазе и препоруке о побољшању хигијене у Заводу, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве лица лишена слободе.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

Лекар у Заводу је управнику у писменој форми поднео у два наврата – 05. децембра 2014. године и 05. маја 2015. године налазе и препоруке о побољшању хигијене у Заводу, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве лица лишена слободе.

Извршен је увид у налазе и препоруке од 05. децембра 2014. г. и 05. маја 2015. г.

ПРЕПОРУКА	5.12.14.	5.5.15.
Ванредно окречити приземље притворске јединице	X	
Малолетна лица сместити у собе са довољно природног и вештачког светла	X	
Купање лица у притвору увести два пута недељно	X	
Обезбедити топлу воду на славинама у притвору	X	X

Одвојити пушаче од непушача у притвору	X	X
Одзрачити радијаторе у женском делу при гвора	X	
Поставити ВЦ шоље бар у две собе притвора ради смештаја лица са здравственим проблемима	X	
Омогућити два сата шетње притвореним лицима	X	
Редовно истресање ћебади и проветравање соба	X	X
Редовно изношење смећа из соба, и по могућности обезбедити канте за смеће у собама притвора и у карантину	X	X
Проветравати и одржавати бољу хигијену у ТВ салама	X	X
Појачати хигијену радних униформи лица запослена у кухињи, као и обезбедити униформе лицима запосленим у ресторану	X	X
Замена свих врата на судском одељењу	X	
Кречењс кухиње	X	X
По могућности замена душека за кревете	X	X
У зависности од техничких могућности потребно је прање ћебади што чешће, посебно треба обратити пажњу да по пријему лица у пријемно одељење Окружног затвора Нови Сад добије чисто ћебе, како би се спречила појава спорадичних случајева шуге	X	X

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКА:

Поступљено је по препоруци, па је лекар у Заводу управнику у писменој форми поднео у два наврата - 05. децембра 2014. године и 05. маја 2015. године налазе и препоруке побољшању хигијене у Заводу, стању санитарних слова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве лица лишена слободе.

На основу увида у документацију - извештаје које је лекар Завода поднео управнику утврђено је да је између подношења два извештаја протекао временски период од пет месеци. Такође, утврђено је да се следеће препоруке лекара налазе у оба извештаја:

- 1) Обезбедити топлу воду на славинама у притвору
- 2) Одвојити пушаче од непушача у притвору
- 3) Редовно истресање ћебади и проветравање соба
- 4) Редовно изношење смећа из соба, и по могућности обезбедити канте за смеће у собама притвора и у карантину
- 5) Проветравати и одржавати бољу хигијену у ТВ салама
- 6) Појачати хигијену радних униформи лица запослена у кухињи, као и обезбедити униформе лицима запосленим у ресторану
- 7) Кречењс кухиње
- 8) По могућности замена душека за кревете
- 9) У зависности од техничких могућности потребно је прање ћебади што чешће, посебно треба обратити пажњу да по пријему лица у пријемно одељење Окружног затвора Нови Сад добије чисто ћебе, како би се спречила појава спорадичних случајева шуге

Из наведеног произилази да управник Завода није поступио по препорукама лекара, односно, да у оквиру своје надлежности није створио услове и/или наложио спровођење препорука лекара.

Законом о извршењу кривичних санкција ("Сл. гласник РС", бр. 55/2014) у члану 116. став 2. превиђено је да је управник завода дужан да без одлагања предузме мере које му препручи лекар. Дакле, ова обавеза управника завода односи се и на препоруке о побољшању хигијене у заводу и код осуђених, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве осуђени (ЗИКС, члан 116. став 1. тачка 4.).

Управник Завода ће без одлагања предузети мере које је препоручио лекар и у

остављеном року за одговор доставити писано обавештење Националном механизму за превенцију о разлозима због којих без одлагања није поступио по препорукама лекара и у оквиру своје надлежности није створио услове и/или наложио спровођење препорука лекара и то за сваку од горе наведених тачака (1-9) посебно са одговарајућим образложењем за непоступање.